

Plenum

Tisdag 16.2.2016 kl. 14.02—17.51

4. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om placeringsfonder och lagen om Finansinspektionen

Regeringens proposition RP 3/2016 rd

Remissdebatt

Talman Maria Lohela: Ärende 4 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till ekonomiutskottet.

Debatt

14.21 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! Lakiesityksen tavoitteena on edistää sijoittajasuojaa ja sijoitusrahastomarkkinoiden läpinäkyvyyttä ja vakautta. Esitykseen sisältyy sääntelyä koskien finanssilaitosten palkitsemiskäytäntöjä. Esitys on sinänsä teknistä direktiivin toimeenpanoa, mutta aihe on tärkeä.

Pankkien ja finanssialan yritysten palkitsemisperiaatteet ovat nousseet kriittisen keskustelun kohteeksi finanssikriisin myötä. Riskinottoon kannustavat ja lyhyen tähtäyksen voittoa painottavat palkitsemisperiaatteet ovat olleet aiheuttamassa vuonna 2007 alkanutta kansainvälistä talous-, finanssikriisiä. Finanssikriisin taustalla oli yritysten vääristynyttä palkkiopolitiikkaa, jossa finanssialan työntekijöitä kannustettiin palkkiojärjestelmillä ottamaan ylisuuria riskejä henkilökohtaisten palkkioiden toivossa. Henkilöstöä kannustettiin keinotelemaan muiden rahoilla ilman henkilökohtaista riskiä. Tämän tyyppinen palkitsemispolitiikka johti ylimitoitettuun riskinottoon ja koko finanssijärjestelmän epävakauteen, mikä johti finanssikriisiin. Ongelma ja epäterveet palkitsemiskäytännöt eivät ehkä niinkään ole Suomen ongelma mutta suuri ongelma EU:ssa ja globaalisti.

Esitys on oikeasuuntainen, mutta se ei yksin ratkaise ongelmia. Tärkeää on myös se, että valvontatehtävää hoidetaan tarkasti ja tiukasti. Me emme saa unohtaa finanssikriisin opetuksia. Me emme enää koskaan halua nähdä uutta finanssikriisiä. Enää koskaan ei saa toistua tilanne, jossa finanssipelureiden ahneus heiluttaa koko maailmantaloutta ja syyttömien ihmisten elämää.

Arvoisa puhemies! Julkisuudessa olevien tietojen ja arvioiden mukaan uusi ja jopa entistä isompi finanssiromahdus saattaa vielä olla edessä. Finanssikriisiin johtaneita epäterveitä kannusteita, palkkioita ja toimintakulttuuria esiintyy maailmalla yhä, valitettavasti, mutta onneksi siihen nyt osaltaan tälläkin esityksellä ja direktiiveillä puututaan.

14.23 **Sari Essayah kd:** Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin tuossa edellä todettiin, nämä direktiivit, joihin lainsäädäntö pohjautuu, ovat viime kaudella tuolla Euroopan parlamentissa käsiteltyjä ja hyväksyttyjä, ja nyt on kysymys niitten toimeenpanosta 18.3.2016 men-

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

nessä. Monet näistä muutoksista ovat todellakin hyviä ja tiukentavat otetta sijoitusrahastoista ja edistävät sijoittajan suojaa ja toisaalta markkinoitten läpinäkyvyyttä.

Kertaluontoisia kustannuksia aiheutuu säilytysyhteisönä toimiville noin suurin piirtein kymmenelle pankille tietojärjestelmien uusimisesta. Nämä kasvaneet vaatimukset saattavat myös jonkun verran lisätä henkilöstötarvetta. Mutta kokonaisuutena voi sanoa, että nämä muutokset ennen kaikkea vaikuttavat myönteisesti sijoitusrahastomarkkinoihin.

Suomessa kotitalouksien osuus suoraan ja välillisesti on ehkä noin vajaa 40 prosenttia suomalaisista sijoitusrahasto-osuuksista. Silloin, kun katsotaan tätä asiaa piensijoittajan näkökulmasta, niin on todella hyvä, että näissä tiukentuneissa vaatimuksissa on mukana muun muassa palkitsemisjärjestelmä, josta pitää antaa yksityiskohtaisia tietoja rahastoesitteissä ja avaintietoesitteessä ja myöskin ilmoittaa palkkojen ja palkkioiden kokonaismäärä vuosikertomuksessa. Aivan niin kuin edustaja Sarkkinen tuossa totesi, niin finanssikriisin, voisi sanoa, ainakin vauhdittajana oli hyvin pitkälti juuri se, että monta kertaa nämä palkitsemisjärjestelmät olivat omiaan lisäämään holtitonta riskinottoa.

Ehkä vielä sen voisi mainita, että on tietysti mahdollista, että säilytysyhteisötoiminta saattaa nyt keskittyä suuremmille kansainvälisille toimijoille, jotka sitten kuitenkin joutuvat entistään tiukemman kontrollin ja kriteerien alle, ja siinä mielessä saattaa jonkun verran vaikuttaa pienten uusien rahastoyhtiöitten markkinoillepääsyyn.

14.25 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! On hyvä, että sijoitusrahastojen toimintaa ja toimiluvan ehtoja täsmennetään ja tarkennetaan. Sijoitustuotteet ovat tätä nykyä niin monimutkaisia, että niiden valvonta on välttämätöntä, jos halutaan välttää uusi finanssikriisi. On myös olennaista, keskeisen olennaista, rajata alan palkkoja, palkkioita ja bonuksia, sillä palkitsemisjärjestelmä edelleen kannustaa väärään riskinottoon, jossa markkinatalouden perussäännöstä poiketen riski ja vastuu eivät liity toisiinsa.

Se, mihin tämä lainsäädäntö ei puutu, ovat vakuutusyhtiöiden sijoitustuotteet, jotka ovat rahastosijoitusten kaltaisia, mutta ovat lakien jälkeenjääneisyyden takia jääneet verotuksen ulkopuolelle. Sijoitusvakuutukset ovat Ruotsissa hyvin kevyen omaisuusverotuksen piirissä, ja samaa olemme esittäneet SDP:n vaihtoehtobudjetissa. Tuotto olisi yli 100 miljoonaa euroa vuodessa.

Oma lukunsa ovat kapitalisaatiosopimukset eli vakuutuskuoret, jotka ovat vakuutuksia vain nimellisesti. Ketään tai mitään ei tosiasiallisesti vakuuteta. Niitä markkinoidaan avoimesti sillä, että kaupat kuoren sisällä ovat verovapaita. Yksityishenkilöiden kapitalisaatiosopimusten arvo on moninkertaistunut muutamassa vuodessa jo 9 miljardiin euroon. Nämä yksityissopimukset ovat varakkaiden henkilöiden suuressa suosiossa, koska ne eivät ole julkisia. Riski on kuitenkin merkittävä, koska nämä niin sanotut vakuutukset eivät kuulu finanssivalvonnan piiriin.

Sijoitustuotteiden välinen verokohtelu ei siis ole neutraalia. Odotamme hallitukselta toimia, jotta myös sijoitusvakuutukset, mukaan lukien kapitalisaatiosopimukset, tulisivat valvonnan ja verotuksen piiriin.

14.26 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Kyllä mielestäni noita äskeisiä edustaja Harakan viisaita sanoja kannattaa hallituksen kuunnella. Nimittäin kaiken kaikkiaanhan meillä finanssisektori on hyvin aliverotettu, ja tässä tilanteessa olisi varmasti syytä etsiä niitä keinoja, millä myös tämä sektori saadaan yhteisten talkoiden piiriin.

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

Mutta, puhemies, haluan tässä yhteydessä ottaa esiin ihan ajankohtaisen huolen, joka liittyy tietenkin tähän Nordean yhtiöjärjestelyyn ja siihen, että siitä on tulossa sivuliike. Finanssivalvontahan on tästä kantanut kovasti huolta, on haettu myös hallitukselta ja Stubbilta tukea. Tietenkin täytyy toivoa sitä, että kaikki se henkinen tuki ja arvovalta, mikä on tässä käytettävissä, peliin laitetaan. Iso asia tässä, puhemies, on se, että tämän yhtiöjärjestelyn myötä koko iso pankki siirtyy Finanssivalvonnan ulkopuolelle ja sillä on vaikutuksensa muun muassa valvontamaksuihin. Varmasti käy niin, että huolestuttavalla tavalla valvontamaksut saattavat tippua useita miljoonia, mikä silloin tietenkin vaikuttaa koko Finanssivalvonnan resursseihin suorittaa hyvin tärkeää valvontatehtäväänsä. Tämä on iso huoli. Tämä ei ole todellakaan aiheeton huoli. On tietenkin tämän myötä suuri riski, että tämän valvonnan mahdollisuudet heikkenevät, ja siihen meillä ei tietenkään tänä päivänä pitäisi missään nimessä olla varaa, koska tiedämme Finanssivalvonnan tärkeyden. Minua kiinnostaisi nyt tietää, mitä hallitus aikoo tehdä tälle resurssikysymykselle, joka meillä on eittämättä edessämme tämän tulevan kehityksen myötä.

14.28 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Viitanen otti tässä erittäin tärkeän asian esiin, ja on tietysti nyt sääli, että meillä ei ole täällä hallituksen puolelta yhtään ministeriä tätä debattia käymässä. Olisi hyvä, että tähän saataisiin tarkennus, onko tämä huomioitu ja mitä tälle aiotaan tehdä.

Mutta nyt kun on tällainen tilanne, arvoisa puhemies, tämän asian keskustelun yhteydessä on myös laajemmin syytä nostaa esiin todella edustaja Harakan esiin nostama eri sijoitustuotteiden neutraliteetti. Todella on niin, että SDP:hän esitti omassa vaihtoehtobudjetissaan, että pikkiriikkinen vero näille sijoitusvakuutuksille toisi valtion kassaan jopa yli 100 miljoonaa euroa. Nyt kun olen huomannut, että hallitus on aika eripuraisena valmistautumassa kehysriiheen, ja kun huomaan, että täällä on hallituspuolueen ryhmäpuheenjohtaja paikalla, haluaisin kysyä, onko hallitus harkinnut sitä, että tulojahan voi kerätä niin, etteivät ne suoraan pieni- ja keskituloisten ostovoimaan vaikuta — esimerkiksi tällä SDP:n esityksellä. Onko hallitus valmis harkitsemaan näitä (Puhemies koputtaa) tulevassa kehysriihessä?

14.29 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Viitanen nosti esille tärkeän ja ajankohtaisen asian tästä Nordean mahdollisesta sivuliikemuutoksesta. Tämä ei ole tosiaankaan mikään pieni asia. Meidän pankkisektorimme on sillä tavalla keskittynyt, että mikäli tämä sivuliikemuutos tapahtuu, niin Finanssivalvonnan resursseista iso osa lähtee pois ja herää kysymys, tarvitseeko Finanssivalvontaa sitten resursoida valtion toimesta, jotta se kykenee valvontatehtävän suorittamaan riittävällä tavalla. Tämä on myös kuluttajien kannalta tärkeä asia, koska koko tämä valvonta siirtyy sitten Ruotsin viranomaisille ja esimerkiksi talletussuojassa siirrytään Ruotsin käytäntöön. Tämä ei ole millään tavalla pieni asia. Toivon kyllä, että hallitus olisi tässä aktiivinen ja pitäisi huolta Finanssivalvonnan resursseista ja toisaalta suomalaisten pankkiasiakkaiden oikeuksista ja asemasta.

14.30 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivon todella, että vaikka nyt täällä ei ole hallituksen ministereitä paikalla, niin saamme vastauksen tähän resurssikysymykseen, koska tämä on äärimmäisen tärkeä, kriittinen kysymys senkin suh-

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

teen, miten pystymme sitten varmistamaan sen, että finanssisektorimme toimii asianmukaisella tavalla ja sillä sektorilla olevia riskejä vältetään.

Mutta kyllä, puhemies, olisi ollut mielenkiintoista nähdä — kun täällä edustaja Lindtman nosti tärkeän kysymyksen tulevaa kehysriihtä ajatellen ja kun me olemme viime viikonloppuna seuranneet hallituspuolueiden keskustelua siitä, miten näitä rahoituskysymyksiä hoidetaan — edustaja Satonen täällä kokoomuksen ryhmäpuheenjohtajana vastaamassa tähän edustaja Lindtmanin olennaiseen kysymykseen, mutta hän nyt taisi salista poistua. Toivon, että täällä muuten voitaisiin ottaa kantaa siihen, voisitteko tarttua näihin SDP:n vaihtoehtobudjetin esittämiin erilaisiin avauksiin siitä, kuinka saisimme finanssisektoria lisää mukaan talkoisiin tai miten näitä kapitaalisatiosopimuksia tulevaisuudessa verotetaan, koska nyt jos koskaan meidän on etsittävä uusia, (Puhemies koputtaa) reiluja rahoituskeinoja.

14.32 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Viitanen ansiokkaasti tässä haastoi siihen, että pitäisi arvioida näitä hallituksen tekemiä toimia sitä vasten, että demarit ovat tehneet tämän vaihtoehtobudjetin. Miten sitä nyt oikein kommentoisi, kun teillä oli siellä — muistan ulkoa sen — tämä Sitran taseen tyhjentäminen ja Suomen Pankin rahojen siirtäminen valtion haltuun? En nyt osaa sanoa, mikä näistä on se paras keino.

Siitä, että hallituksessa on erilaisia ajatuksia: Hallitusohjelmaa noudatetaan, se on selvä asia. Siitä ei liene kenelläkään epäselvää. Se, että edelliset neljä vuotta menivät niin sanotusti peukaloita pyöritellessä, on kieltämättä aiheuttanut hieman vatsanpuruja olemassa olevan talouspolitiikan noudattamiselle. Mutta ei saa mennä siihenkään, että alamme tuijottaa taaksepäin ja ihmetellä, mitä siellä oikeastaan tapahtui selän takana, koska maailma on edessä. Niihin kriiseihin ja niihin tilanteisiin, mitä meillä nyt on, pitää reagoida. Hallitus varmaan omassa budjettikehysriihessään tulee näihin asioihin vielä ottamaan kantaa, enkä epäile, etteikö siellä käytäisi railakkaitakin keskusteluja, mutta tämä tilanne on niin vaikea, että siinä ei helppoja asioita olekaan.

14.33 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vielä viime viikolla, vai oliko toissa viikolla, pääministeri sanoi täällä, että valtion omaisuuden pitää olla aktiivista. Että ei muuta, Hoskonen, kuin taseet töihin — tässä on SDP:n esitys. Hallitus on pyytänyt nimenomaan vaihtoehtoja oppositiolta, ja kun puhutaan tästä hallitusohjelmasta, niin, edustaja Hoskonen, minusta keskustan varapuhemies Pekkarinen käytti erittäin arvokkaan puheenvuoron siitä, onko hallitusohjelma nyt muutoksen tarpeessa, onko se jäänyt ajastaan jälkeen, ja näyttää siltä, että on, koska hallitus on ajautumassa lisäleikkauksiin. Me olemme aivan vakavalla mielellä tehneet esityksen, ja nyt sanon yhden konkreettisen esityksen: laitetaan esimerkiksi pienen pieni vero näille sijoitusvakuutuksille, missä olisi myös se hyöty, niin kuin edustaja Harakka sanoi, että se toisi eri sijoitusmuotoja lähemmäksi toisiaan, samalle viivalle. Miksi verottajan pitää tukea toisia muotoja mutta ei toisia? Tässä olisi teille nyt valmis vaihtoehto. Tällä voisitte perua esimerkiksi näitä asiakasmaksujen korotuksia tai vaikkapa (Puhemies koputtaa) ottaa vähemmän velkaa — kokoomus on 99 miljardia ottanut vuodesta 87.

14.34 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sitä minäkin olisin korostanut, että kyllähän se "taseet töihin" on ollut täällä vaatimus muun muassa kes-

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

kustalla viime kaudella kovaan ääneen, ja nyt kun niitä halutaan laittaa töihin muun muassa siten, että voisimme investoida homekoulujen korjauksiin ja tällaisiin tärkeisiin asioihin, niin mielestäni nämä ovat hyviä avauksia ja niihin kannattaisi tarttua.

Edustaja Lindtman otti esille täällä muun muassa varapuhemies Pekkarisen viisaan puheenvuoron siitä, että nyt pitäisi hallitusohjelmaa tarkistaa työllistävämpään suuntaan. Tätä myös alkioalaisenkeskesti keskustan puoluevaltuuston puheenjohtaja peräänkuulutti. Ja nyt kun olemme viikonloppuna seuranneet näitä teidän keskustelujanne tähän liittyen, niin eikö olisi nyt viisasta a) tarkistaa hallitusohjelmaa työllistävämpään suuntaan ja b) välttää niitä tuhoisia lisäleikkauksia, joilla valtiovarainministeri meitä on moneen kertaan pelotellut täällä? Se on erittäin tuhoisa tie, ja niihin ei pidä mennä. Jotta tämä yhtälö olisi mahdollinen, niin on täysin luvallista, toivottavaakin, että kurkistatte sinne SDP:n vaihtoehtobudjettiin. (Puhemies koputtaa) Siellä on vaihtoehtoja niin työllistämisen suhteen kuin sitten näihin veroratkaisuihin liittyen.

14.35 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä ei ole nyt täällä eduskuntaryhmän puheenjohtajaa, varapuheenjohtajana nyt tässä nousen. Toki on hyvä, että käydään tätä keskustelua, ja tietysti torstaina varmaan, kun hallituksen ministerit ovat paikalla, tätä jatketaan toki lähemmin.

Noista leikkauslistoista, joista tässä puhuttiin ja joita valtiovarainministeri on esittänyt: Meillä Sampo Terhohan esitti, että mahdollisesti keskusteltaisiin, että otettaisiin kehyksen ulkopuolelta lainaa. Tästä ei ole vielä yksimielisyyttä. Siinä mielessä vastaan, vaikka en ole kokoomuslainen, että täällä ei tunnu sieltä vastausta tulevan. Ja siitä, että pitäisi mennä työllistävämpään suuntaan: Minun mielestäni meillä on työllistävä suunta. Tästä tietysti voidaan olla eri mieltä, ja tässä lyhyessä, minuutin puheenvuorossa ei varmaan sitä kaikkea saa auki, mutta kyllä me mielestämme yritämme parhaamme — ja kuuntelemme kyllä oppositiota ja olemme tähänkin asti kuunnelleet.

14.36 Simon Elo ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sosialidemokraatit ovat aina olleet hyviä keksimään uusia veroja, ja niin ovat edelleenkin. Kyllä tämä hallitus kuuntelee oppositiota, ehdotuksia otetaan vastaan ja niitä kohdellaan ihan asiallisesti, mutta kyllä siinä on sitten se vaara, että mennään liian pitkälle siinä verotuksessa, siinäkin on rajansa. Hallitus näkee kyllä omasta mielestäni oikein tässä tilanteessa. Ainakin minun käsitykseni mukaan hallituksen enemmistöstä se on hyvin vaarallista, jos tässä taloustilanteessa syntyy vastakkainasettelu kantasuomalaisien ja turvapaikanhakijoiden suhteen. Se on tämän kehysriihen yksi suuri kysymys, otetaanko lisälainaa ja sillä hoidetaan tämä turvapaikkakriisi. Mielestäni pitäisi, koska on erittäin vaarallista, jos pääsee totuudenmukaisesti puhumaan, että mummo ulos ja mamu sisään, näin karkeasti sanottuna. Se ei yhteiskuntarauhaa ainakaan edistä, ja uskon, että tästä sosialidemokraatit ovat samaa mieltä.

14.37 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuossa viikonloppuna annoin vähän kehujakin perussuomalaisille: he ovat kaikista hallituspuolueista olleet, ainakin eduskuntakeskustelun perusteella, kaikkein lojaaleimpia hallitukselle. Enemmän on kipuilua ollut kokoomuksessa ja keskustassa. Tämä on ihan aito kehu, ja huomaa sen tästäkin keskustelusta.

Tässä olisi nyt pöydässä vaihtoehto, jollainen olisi esimerkiksi näille sijoitusvakuutuksille asetettava pieni vero, joka voitaisiin käyttää vaikkapa toisiin veronalennuksiin, vaikk-

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

kapa siihen eläkkeensaajien veronalennukseen, jonka kokoomus vaalien alla lupasi mutta jota ei toteuttanut. Tai sitten sillä voisi maksaa esimerkiksi sitä velkaa, jota muun muassa kokoomus on vuodesta 87 asti ottanut 99 miljardia euroa. Kysymys on kuitenkin siitä, että on olemassa vaihtoehtoja, me voimme vastuullisesti hoitaa taloutta, tahtaa Suomen velkaantumisen, mutta millä keinoilla? Haluaisinkin nyt kuulla, onko hallitus valmis arvioimaan (Puhemies koputtaa) hallitusohjelmaa uudelleen kehysriihessä.

14.38 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun edustaja Lindtman otti esille nämä veronalennukset, niin minä nyt kyllä kehottaisin ja olisi hyvä, kun puhutaan nimenomaan matalapalkkaisten työntekijöiden veron alentamisesta, jos te tutustuisitte edustaja Harakan tekemään materiaaliin, ja lisäksi kannattaisi tutustua Heikki Hiilamon erittäin asialliseen kirjoitukseen, mikä oli Helsingin Sanomissa. Se nimenomaan kertoi juuri siitä, että minkälaisissa vaikeuksissa meidän keskiluokkamme tällä hetkellä on, ja nimenomaan ne, jotka palkkatyöllä, kohtuullisen pienellä palkalla, itseään elättävät. Toivoisin, ettei nyt ihan hirveätä arvostelua tulisi siitä veronalennuksen kohderyhmästä, koska siinä nimenomaan haetaan sitä, että silläkin työllä pystyy perheensä elättämään ja sitä kautta tätä yhteiskuntaa myöskin omalla työllään viemään eteenpäin. Tämä on aika iso ongelma myös kansainvälisesti, että tälle ryhmälle löytyy järkeviä ratkaisuja.

14.39 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ilo huomata, että edustaja Satosen yöpöydällä on kunnollista luettavaa eikä mitään Tex Willereitä. (Naurua — Eduskunnasta: Se on kunnollista luettavaa!) Vaikka esititte vähän vääristyneen näkemyksen sanomisistani, niin toivon kuitenkin, että hallitus mahdollisimman usein siteeraa tätä tekstiäni, sillä mitä useammin näin teette, sitä varmemmin muistutatte siitä, että SDP on keskustelevalle ja uudistuvalla puolueella, joka valmistautuu ensi vuosikymmenelle ja johtamaan Suomen turvallisesti tulevaisuuteen. Ja joka kerta muistutatte siitä, miten hallitus leikkaa tulevaisuuden edellytyksiä, ennen kaikkea koulutus-, tutkimus- ja tuotekehittelyleikkauksilla. Joka kerta muistutatte siitä, että oppositio on tulevaisuus, ei hallitus.

14.40 Ben Zyskowitz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun edustaja Lindtman kehui perussuomalaisia, niin minäkin haluan kehua sosialidemokraatteja. Sosialidemokraatit Suomessa ovat todellakin Euroopan mestareita keksimään uusia veroja, ja sen vuoksi hallitus luonnollisesti hyvin tarkkaan kuuntelee teidän näkemyksiänne ja ehdotuksianne uusista verotuskohteista.

Kun puhemies näköjään sallii myös keskustelun ensi vuoden budjettikehyksistä, niin haluan edustaja Elolle ja muillekin todeta, että on aikamoista itsepetosta kuvitella, että jos maahanmuutosta aiheutuvat menot siirretään kehysten ulkopuolelle, niin ne jotenkin katoavat, että sen jälkeen ne eivät ole enää ongelma. Eihän se näin ole. Samat suomalaiset veronmaksajat maksavat maahanmuutosta aiheutuvat ylimääräiset menot, olivat ne sitten kehysten ulkopuolella tai kehysten sisäpuolella.

14.41 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä tähän sosialidemokraattien vaihtoehtobudjettiin ja veroesityksiin tulee, niin vielä kerran: Meidän vaihtoehtobudjetissamme veroaste ei nouse. Veroja vain kerätään oikeudenmukaisemmalla, reilumalla tavalla. Meidän vaihtoehtobudjetissamme me keventäisimme pieni- ja keskituloisen palkansaajan verotusta enemmän kuin hallitus keventää, ja samaan aikaan reilulla tavalla

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

keventäisimme yhtä lailla myös pieni- ja keskituloisen eläkkeensaajan verotusta. Tämän luulisi jo nyt käyvän kokoomuksellekin, joka ennen vaaleja puheenjohtaja Stubbin suulla sanoi, että tämä on kokoomukselle perusfilosofia, että eläkkeensaajia kohdellaan tasavertaisesti. Me emme, arvoisa kokoomus, tule lopettamaan tätä keskustelua täällä salissa, ennen kuin hallitus korjaa tämän todella suuren vääryyden, minkä hallitus tämän vuoden alusta on saattanut voimaan. Siitä on tullut, kuulkaa, Tammelan torilla tosi paljon palautetta, kun on ihmetelty, miksi nyt vaalilupauksen vastaisesti verotetaan eläkkeensaajia eriarvoisella tavalla.

Mutta vielä kerran kertauksena: (Puhemies koputtaa) SDP keventäisi enemmän kuin hallitus pieni- ja keskituloisen verotusta.

14.42 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä edustaja Satonen ihan oikein nosti esille sen, kuinka tänä päivänä pienipalkkaisen työn kanssa henkilön on monta kertaa haasteellista selvittää. Meillä yksi isoimpia asioita, mikä tällä hallituskaudella tulee laittaa kuntoon, onkin työn ja sosiaaliturvan yhteensovittaminen. Toivonkin, että hallitus tutustuu tähän kristillisdemokraattien kannustavan perusturvan malliin, jossa tämä työn ja sosiaaliturvan yhteensovittaminen tapahtuu tavalla, joka on aina kannustava, eliikä työn vastaanottaminen kannattaa aina. Siinä on tärkeää se, että siinä lineaarisesti nämä tuet laskevat ja huomioidaan verotus, ja kuitenkin sitten jokaisesta eurosta, minkä työllään hankkii, jää vähintään se 35 prosenttia käteen. Tiedän, että Kela tekee laskelmia ja niitä tulee ulos muistaakseni maaliskuun lopussa, ja toivon todellakin, että KD:n malli on siellä myöskin mukana ja kenties paalupaikalla, kun lähdetään rakentamaan sitten tätä uutta työn ja sosiaaliturvan yhteensovittavaa, kannustavaa perusturvaa.

14.43 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan, edustaja Satonen, keskiluokan, keski- ja pienituloisten, työntekijöiden asemasta pitääkin olla huolissaan, ja sen takia esitimme tällä vuodelle vaihtoehtobudjetissa, että palkasta ja eläkkeestä jäisi enemmän käteen ihmisille, siis palkasta ja eläkkeestä enemmän käteen. Mutta kokoomushan tätä vastusti. Kokoomus vastusti sitä, että keskituloisille ihmisille jäisi enemmän palkasta käteen. Sen lisäksi kokoomus vastusti sitä, että keskituloisille eläkkeensaajille jäisi enemmän käteen eläkkeestä, koska se petti lupauksensa eläkkeensaajan verotuksen pitämisestä palkansaajien tasolla.

Ja kun nyt puhutaan sijoitusrahastoista, niin jos hallitus valmistautuisi kehysriihessä ottamaan uusia veropohjan laajennuksia, joilla voitaisiin sitten tehdä toisaalla veronalennuksia, niin sillä varmasti olisi vaikutus tähän lakiin. Ei, sen sijaan, te äänestitte tätä vastaan ja sen lisäksi lyötte vielä nämä isot asiakasmaksukorotukset, jolloin herää kysymys — kun on kysytty (Puhemies koputtaa) kuluttaja-asiamieheltä — ovatko nämä hallituksen asiakasmaksukorotukset asiallisia.

14.45 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En tiedä, paljonko tämän keskustelun jatkaminen hyödyttää. Sitä varmaan täällä moneen kertaan vielä tullaan käymään. Mutta ehkä on kuitenkin hyvä todeta — ja se varmaan sekä täällä salissa että salin ulkopuolella ymmärretään — että on ihan eri asia olla hallituksessa kuin oppositiossa. Hallituksella on kokonaisvastuu näistä asioista. Tässä taloudellisessa tilanteessa, jossa Suomi on, jossa tilanne on erittäin vaikea, on valittu se, että tässäkin tilanteessa pyritään pienituloisten ja keskituloisten palkansaajien asemaa veronkevennyksillä parantamaan.

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

Minusta olisi jo reilua ja kohtuullista, että sitä päätöstä täällä jossain määrin arvostettaisiin, koska se on kuitenkin ollut merkittävä arvovalinta sen suhteen, mitä muita ratkaisuja tässä tilanteessa on valitettavasti jouduttu tekemään, monia sellaisia, joita kukaan ei haluaisi tehdä mutta jotka tässä taloustilanteessa ovat välttämättömiä.

14.46 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset on tässä salissa koko syksyn totuudenvastaisesti syyttänyt SDP:tä velanottamisen halukkuudesta. Ja nyt edustaja Elo täällä oikein julistaa lisälainanoton ihanuutta. Muistutan siitä, että SDP:n vaihtoehtobudjetti ottaisi vähemmän velkaa kuin hallitus omassa budjetissaan.

Äskettäin talouspolitiikan arviointineuvosto arvosteli hallitusta nimenomaan siitä, että se ei käytä verotuksen työkaluja tässä talouden tasapainottamisessa. Se on vakava puute, ja se on vastuutonta toimintaa. SDP:n vaihtoehtobudjetissa, kuten edustaja Viitanen sanoi, veroaste ei nouse mutta silti kerätään veroja oikeudenmukaisemmin kuin mitä hallitus tekee. Olisi vastuullista kerätä veroja sellaisista kohteista, jotka eivät heikennä talouden toimeliaisuutta ja työllisyyttä. Ja näitä vaihtoehtoja, kuten talouspolitiikan arviointineuvosto toteaa, hallitus tahallisesti ei halua käyttää.

Puhemies Maria Lohela: Annan vielä vastauspuheenvuorot niitä pyytäneille, edustajat Elo, Viitanen, Hoskonen, ja sitten mennään puhujalistaan.

14.47 Simon Elo ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään Huomenta Suomessa keskustelin näistä asioista edustaja Heinäluoman kanssa, ja hän oli kanssani samaa mieltä siitä, että tämä turvapaikkakriisin 600 miljoonaa pitäisi nyt ottaa lisävelkana, jotta ei syntyisi tällaisista vastakkainasettelua, mikä vaarana on.

Edustaja Zyskowicz sanoi, että on itsepetosta ottaa velaksi. No, se on tietysti totta, että velkakin tulee maksettavaksi, mutta ei tässä ja nyt, vaan myöhemmin. Minun mielestäni on itsepetosta se, mitä kokoomuksen puheenjohtaja sanoi tähän liittyen: että ei näitä voi laittaa vastakkain vaan pitää katsoa asioita kokonaisuutena, että kun toiselta otetaan pois, niin se ei ole toiselta pois. Eihän se nyt näinkään voi mennä. Se on itsepetosta. Ja tässä täytyy myös huomioida, mistä 600 miljoonaa nyt oikein otetaan. Ei ole kukaan kokoomuksesta vielä sanonut, mistä otetaan 600 miljoonaa. Sen konkretian haluaisin kuulla. Ja myös on tärkeää huomioida, että tämä ei kuulu EU:n alijäämämenettelyyn. Me voimme näin halutessamme niissä puitteissa toimia. Minusta se olisi yhteiskuntarauhan kannalta paljon järkevämpi ratkaisu.

14.48 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täältä oppositioista käsin nyt on mielenkiintoista etukäteen seurata tätä hallituksen kehysriihtä, kun tuntuu olevan niin, että täällä hallituspuolueet nyt keskenään ovat erimielisiä ja riitelevät näistä asioista. (Leena Meri: Emme riitele, keskustelemme!) Mutta minä nyt toivon, että se ratkaisu löytyy tietenkin siitä SDP:n vaihtoehtobudjetista, eli tehdään oikeudenmukaisempaa, työllistävämpää politiikkaa, ja sitä kautta me vältymme lisäleikkauksilta. Tehdään, Zyskowicz, reilua politiikkaa siten, että pienennetään pieni- ja keskituloisen palkansaajan ja eläkkeensaajan verotusta, jotta ostovoima pysyy parempana. Tehdään kaiken kaikkiaan, puhemies, hallitusohjelman tarkistus työllistävämpään suuntaan. Se on se eväs tulevaisuuteen.

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

Mutta tietenkin me nyt tässä voimme seurata tätä hallituspuolueiden keskinäistä tulevaa kehysriihikeskustelua jo tässä vaiheessa mielenkiinnolla. Mutta toivottavasti siellä tulee viisaita päätöksiä.

14.49 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Lindtman esitti omassa puheenvuorossaan sijoitusrahastoveroa. Pyytäisin kuitenkin tässä asiassa olemaan hieman varovainen. Tämä ajatus sinänsä on kovin kiehtova, en sitä kiellä, mutta juttu on nimittäin niin, että kansainvälisillä sijoitusrahastoilla on tapana toimia kansainvälisesti eivät vain pelkästään Suomessa vaan koko EU-alueella ja koko maailmassa, ja jos me alamme tässä maassa tekemään tällaisia pieniä erillisiä veroja, se johtaa väijäämättä ja nopeasti siihen, että pääoma karkaa tästä maasta. Missäs sitä sitten ollaan? Sitten ollaan todella isoissa vaikeuksissa. Tässä maassa on verotettu työtä ja kaikkia muitakin etuuksia. Sanon, että Euroopan mittapuussa aivan etulinjan maita ollaan. Meidän kilpailukykyämme pitää saada paremmaksi, työn tuottavuutta pitää saada paremmaksi ja ennen kaikkea tehtyä se tilanne tähän maahan, että työn vastaanottaminen on aina paras vaihtoehto.

Siksi toivon hartaasti, arvoisa rouva puhemies, että me parhaillaan menossa olevissa yhteiskuntasopimusneuvotteluissa onnistumme hyvin, saamme tämän tilanteen vakautettua. Veroja me olemme tässä maassa osanneet keksiä aina, eikä se ole meidän tilannettamme parantanut, päinvastoin se on pahentanut.

Puhemies Maria Lohela: Jatketaan tätä keskustelua varsinaisen puhujalistan parissa. Siellä on edustaja Lindtmanillakin vuoro jo varattuna.

14.50 Lauri Ihalainen sd: Arvoisa puhemies! Haluaisin todella palata tähän esityslistalla olevaan esitykseen sijoitusrahastolain ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta. Ahkera talousvaliokunta on jo tänään kuullut ison joukon asiantuntijoita tässä aihepiirissä, ja kysymyshän on viime kädessä kuitenkin siitä direktiivin täytäntöönpanosta, joka koskee sijoitusrahastodirektiiviä Suomen osalta. Se sellaisenaan varmaan tullaan tähän meidän lainsäädäntöömme upottamaan siksin, että tämä nykyinen laki on historiallisen kehityksen tulos ja monessa suhteessa varsin sekava.

Se, mikä tässä on hyvää, on se, että tämä toivon mukaan selkeyttää lainsäädäntöä, se luo ehkä sijoitusvarmuutta ja tällaisista avoimuutta ja ennen kaikkea, niin kuin täällä edustaja Sarkkinen ja monet muut korostivat, palkkio- ja palkitsemisperiaatteisiin tullaan puuttumaan ja kohtuullistamaan sekä myös että Finanssivalvonnalle tulee mahdollisuus säätää tällaisista hallinnollista seuraamusmaksua, joka on nykyistä paljon korkeampi. Tässä on paljon tällaisia positiivisia asioita itse laissa, joka Suomeen tullaan soveltamaan.

Sitten tämä keskustelu, joka tässä on nyt muutoin käyty, on sinänsä äärettömän tärkeätä, ja on hyvä, että me jatkamme tässä salissa näitä pohdintoja muun muassa edustaja Harakan esityksestä ja monista muista. Mutta itse tämä kyseinen lakiesitys on tämän direktiivin myötä sellainen, joka tuo myöskin aika paljon uutta, nykyiseen parempaa.

14.52 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä laki sijoitusrahastolain ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta on sinänsä paikallaan ja ajankohtainen, mutta olen siitä hyvin murheellinen, että näitä lakeja olisi pitänyt säätää silloin 90-luvun puolivälissä elikkä viime vuosituhanen loppupuolella, koska sen jälkeen kun tälle vuosi-

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

tuhannelle tultiin, niin koko tämä rahoitusmaailma räjähti käsiin. Euroopan unionin alue velkaantui tuhansia miljardeja euroja per vuosi, ja se on aiheuttanut tilanteen, jos satuitte lukemaan Taloussanomista Jan Hurrin kirjoituksen, jossa puhuttiin Deutsche Bankin nykyisestä tilanteesta, miten kyseisen jättipankin tilanne on todella kurja. Siinä kyseisessä jutussahan Jan Hurri avaa tätä sijoitusrahastomaailman hulluutta. Deutsche Bankin erilaiset johdannaiset ja erilaiset sijoitusinstrumentit sisältävät tällä hetkellä Jan Hurrin mukaan noin 52 000 miljardia euroa — niiden arvo oli 2014 lopulla noin 52 000 miljardia euroa. Kun yhden pankin osalta vastuut ovat tällaisia, niin sen kauttahan viime viikolla Deutsche Bank oli joutua vaikeuksiin ja Saksan valtion piti tulla apuun ja vakuuttaa, että kyllä Saksa uskoo omaan suurimpaan pankkiinsa. No, tilanne rauhoittui hetkeksi, mutta hyvä, että nyt näitä lakeja tehdään ja näille erilaisille rahastoille luodaan sääntöjä. Mutta valitettavasti kaikki tulee liian myöhään.

Aikanaan 2000-luvun alkupuolella, ensimmäisellä vaalikaudella täällä ollessani, varoitelin näistä järjestömistä sijoituksista, että tämä homma karkaa käsiin. Nyt sitten ollaan tilanteessa, jossa summat ovat niin jättiläismäisiä, että jos joku kuvittelee, että näiden riskien aiheuttamia ongelmia lähdetään budjettivarojen taikka kansantalouden tuotoilla maksamaan, näiden pörseissä syntyvillä erilaisilla johdannaisilla tehtyjen sitoumusten onnettomuuksia maksamaan veronmaksajien rahoilla, niin siitä ei tule kerta kaikkiaan mitään, vaan tässä asiassa pitää toimia selkä suorana ja vaatia, että ne, jotka ovat risksinä ottaneet, kantakoot ne. (Puhemis koputtaa) Valitettavasti tämä on vain niin valtava ongelma, että se tulee väkisin jokaisen eduskunnan käsittelyyn tässä Euroopassa.

14.54 Antti Kurvinen kesk: Rouva puhemies! Tässä keskustelussa on nyt minusta unohtunut se, että yksikään kansakunta ei ole koskaan vaurastunut veroilla, lainalla eikä kulutuksella, vaan kaikkien kansakuntien vaurastumisen perusta on aina ollut työ ja säästäminen. Noin 60 vuotta sitten tasavallan presidentiksi valittu Urho Kekkonenkin kysyi jo, onko maallamme malttia vaurastua, ja sen kysymyksen voi tähänkin keskusteluun kyllä heittää. Suomalaisilla pankkitileillä makaa miljardeja euroja käytännössä nollakorolla tai pikemminkin miinuskorolla, kun inflaatio niitä nakertaa. Pidänkin erittäin tärkeänä, että samalla kun suitsitaan tämmöisiä älyttömiä sijoituksia, vääränlaisia johdannaisia, niin me kannustamme tavallisia työssä käyviä keskiluokkaisia suomalaisia säästämään ja piensijoittamaan. Taloudellisen ymmärryksen ja sivistyksen lisääminen on erittäin tärkeää, ja sijoitusrahastot ovat siihen yksi hyvä keino, ja niitten turvallisuuden lisäämistä kyllä tuen täysin.

Toivon kuitenkin, että maamme hallitus, hyvä hallitus, ottaisi nyt myös hallitusohjelmassa olevan kirjauksen näitten pienten pörssiosinkojen verovapaudesta toteen. Olisi hyvä, että pienet, muutaman sadan euron osingot olisivat verottomia, niin että suomalaiset siirtäisivät niitä omia pankkitalletuksiaan kotimaisten pörssiyhtiöitten osakkeisiin ja saataisiin sitä omistusta sinivalkoiseen, suomalaisiin käsiin. Minusta olisi myös erittäin tärkeää selvittää, mitenkä suomalaisten sijoituskäyttäytymistä saataisiin pankkitileiltä ja kiinteistösijoituksista entistä enemmän myös listaamattomiin osakeyhtiöihin, pieniin yhtiöihin, kasvuyhtiöihin ja startup-yhtiöihin, ja sillä tavalla oikeasti saataisiin tämän maan talous kuntoon ja sitten siitä eteenpäin nousuun.

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

14.56 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys on monin tavoin tärkeä. On tärkeää, että sijoitusrahastojen toimintaperiaatteet ovat läpinäkyviä, sen takia tässä on paljon monia kannatettavia kohteita.

Haluan vielä edustaja Hoskoselle todeta, joka nyt ehti poistua, mutta sanottakoon se nyt pöytäkirjaan: ensinnäkin siitä olen samaa mieltä, että Suomessa kulutusta ja työtä verotetaan liikaa suhteessa pääomiin. Itse asiassa tämä on fakta myös, jos katsotaan Euroopan tasolla. Suomessa aliverotetaan pääomia, ja toisaalta me joudumme sitten työstä ja kulutuksesta maksamaan enemmän veroja. Yksi tapa olisi nimenomaan laajentaa veropohjaa.

Se linkki tähän kyseiseen esitykseen on, että SDP:hän ei ole esittänyt veropohjan laajentamista sijoitusrahastoihin. Ei suinkaan, vaan kyse on nimenomaan näistä niin sanotuista sijoitusvakuutuksista, jotka ovat vanhan lainsäädännön perua. Ja kuten on todettu tästä kilpailusta, Ruotsissa on tällainen käytössä. Minusta tällä rahoitusmarkkinapuolella Suomen kannattaisi Pohjoismaiden kanssa edetä yhtä jalkaa. Sen takia tekemämme esitys on ihan aito, ja sen takia hallituksen ei kannattaisi nyt vain sillä perusteella, mistä suunnasta se tulee, sitä tyrmätä. Kyllähän me viime kaudellakin näimme täällä monia opposition veroesityksiä. Esimerkiksi yksi oli tämä perussuomalaisen esitys näistä säätiöiden verottamisesta, josta oltiin rajattu tämä perussuomalaisen oma säätiö pois. Emme me nyt semmoisia ole esittäneet, mutta tämä on ihan vakavalla mielellä tehty.

Puhemies! Sanon vielä lopuksi tästä kehyksen turvapaikkakysymyksestä, että SDP:hän jo syksyllä valtiovarainvaliokunnassa nosti esiin sen, että tulisi pohtia sitä, että kun on isoista, kertaluontoisista menoista kyse, pitäisikö ne irrottaa kehyksestä. Haluan tämän vain todeta pöytäkirjaan.

14.58 Mika Niikko ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Viitanen ja edustaja Lindtman, te puhutte paljon näiden työpaikkojen luomisen puolesta ja siitä, kuinka SDP esitti, että nämä vaihtoehdot toisivat niitä työpaikkoja — ylipäättänsä koko puheen sävy on se, että hallitus ei onnistu missään tavoitteessaan. Nyt jos me muistelemme, miten viime vaalikausi meni, niin kyllähän muistaakseni teillä oli silloinkin aika mahtipontiset tavoitteet työpaikkojen syntymiseen, taisi olla 100 000 työpaikan luominen, ja kävikin päinvastoin, joten mikä tässä asiassa nyt on niin paljon muuttunut, että te saavuttaisitte sen 35 000 työpaikkaa ja työllisyyden kasvu olisi noin 1,3 prosenttia niillä keinoilla, mitkä teidän vaihtoehtobudjetissanne ovat? Ei sillä kolmikannalla niitä työpaikkoja yksistään synnytetä, mistä te puhutte jatkuvasti. Sehän on nähty nyt jo näissä työmarkkinaneuvotteluissa, että sosialidemokraatit ovat jostain syystä pelanneet itsensä semmoiseen välimaastoon siihen, että sitä sopimusta ei haluta synnyttää ilman kovaa työtaistelua. Ja pahoin pelkään, että edes sitä teidän tavoittelemaanne 35 000:ta työpaikkaa ei tule syntymään, ellei tänne saada yhteiskuntarauhaa ja siinä mielessä myös ymmärretä, että joitain säästöjä on hallituksen tehtävä.

Toinen asia on se, että emmehän me tienneet vielä viime vaaleissa, millainen talouden tilanne tai puhumattakaan mimmoinen maahanmuuttokriisi on edessä tämän hallituskauden aikana. Jos me olisimme tämän tienneet, niin luulen, että ne suuntamerkit olisivat olleet aivan toisenlaiset niin vaaleissa meillä kaikilla puolueilla kuin hallitusneuvotteluissa. Nyt ollaan menty hallitusneuvotteluihin niillä sen hetkisillä tilanteilla, eikä siitä voida perussuomalaisia yksin syyttää jatkuvasti, mitä täällä on kuultu, että me olemme kääntäneet takkia yks sun toinen päivä. Tämä taloudellinen tilanne on vain tämä, mikä on, ja se on realiteettia. Antakaa meille mahdollisuus edes jonkun aikaa tehdä tätä työtä, ja katsotaan, tuleeko

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

se työllisyys paranemaan ja tuleeko tähän yhteiskuntaan jonkunnäköinen roti näiltä maini-
tuilta aloilta. Tämä vaatii aikaa, te tiedätte sen, mutta sitä ei tahdota nähtävästi myöntää.

Puhemies Maria Lohela: Seuraavaksi edustaja Laukkanen näyttää esimerkkiä, miten pa-
lataan varsinaiseen aiheeseen.

15.00 Antero Laukkanen kd: Arvoisa puheenjohtaja! Mistä arvasitte ajatuksenjuoksuni?

Tämä käsillä oleva esitys todella on tervetullut, ja siinä on monia hyviä asioita. Tässä muutama niistä: Se selkeyttää lakia ja yhtenäistää eurooppalaista käytäntöä, antaa työkalu-
ja valvontaan, luo suojaa kansalaisille, palkkiokäytännöt yhtenäistyvät ja ennen kaikkea,
mitä pidän tässä hyvin merkittävänä, tämä johdon vastuu on selkeästi määritelty. Se on to-
della tärkeä. Myös tämä pätevyysvaatimus kokonaisuudessaan on täällä selkeästi kuvattu.
Nämä ovat niitä elementtejä, joita kansalaiset tarvitsevat, kun he pohtivat, mihin he näitä
rahojaan laittavat. Niin kuin täällä todettiin, 65 miljardia seisoo jatkuvasti pankkatileillä.
Ne voisivat olla myös tuottavassa työssä, tuottamassa hyviä asioita.

Arvoisa puhemies! Tämä oli ytimeistä.

15.01 Ben Zyskowiec kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä todel-
lakin on kyse myös palkkioista ja vastuusta. En malta olla toteamatta, että — kun mietitään
finanssikriisin syitä, niin niitä on varmasti monia — yksi eittämätön syy ovat olleet finans-
sisektorin väärin viritetyt palkkiot, bonukset, optiot ja väärin viritetty riskinoton ja vastuun
suhde. Kun ajatellaan, mitä finanssikriisissä tapahtui, niin kun pankkisektorin johtajat ja
alemmatkin työntekijät ottivat valtavaa riskiä veronmaksajien piikkiin, niin jos he on-
nistuivat, heistä tuli miljonäärejä, jos he epäonnistuivat, se ei ollut heidän ongelmansa, se
oli veronmaksajien ongelma.

Nyt on näihin ongelmiin pyritty löytämään erilaisia ratkaisuja. On säännelty finanssi-
sektorin palkkioita ja ennen kaikkea on muodostettu Euroopan tason pankkiunioni, jossa
yksi keskeinen idea on se, että pankin kaatumisen riski ei olisi enää veronmaksajilla vaan
se olisi pankin omistajilla, se olisi pankin velkojilla. Nämä ongelmat, jotka ovat tänä pä-
ivänä Deutsche Bankin ympärillä, osaltaan testaavat tätä uutta tilannetta. Sinänsä voi aja-
tella, että osa asianomaisen pankin kurssien romahdus kertoo siitä, että omistajat tunnista-
vat nämä riskit. Toivottavasti tästä on kyse.

Mutta vaikka on edistytty, paljon on vielä tehtävä sekä omistajien vastuun että palkkio-
sääntelyn puolella, koska, niin kuin äskettäin julkistettu tuore kirja finanssisektorista ker-
too, niin kyllä tämä palkkioiden ja vastuun epäsuhte on edelleen todellisuutta.

15.03 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Nyt oli kyllä edustaja Zyskowieciltä
hyvä puhe, eli tähän voimme täydellisesti yhtyä. Se on juuri näin. Sosialidemokraatitkin
ovat tätä pitkään ajaneet, tehneet konkreettisia toimia ja työtä sen eteen, että tämä sijoitta-
jan vastuu toteutuu. Viime kaudella oli hyvin painavaa politiikkaa sen suhteen, ettei käy ni-
in, että aina se veronmaksaja maksaa sitten viulut viime kädessä, kun tappioita tulee ja voi-
tot ovat yksityisiä. Tämä on erittäin merkittävää, ja toimia toden totta edelleen tarvitaan ti-
ukentamaan systeemejä.

Mutta, puhemies, sen verran en nyt voi olla vielä palaamatta siihen, kun täällä suoraan
osoitettiin sormella sosialidemokraatteja ja ajateltiin, että meillä ei olisi niitä työllistäviä
toimia: Kyllä vain, meillä on Rinteen työllistämismalli. Sillä laitetaan passiivista työt-

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

tömyysturvaa aktiiviseen käyttöön. Me panostaisimme konkreettisia toimia vientiteollisuuteen. Siellä on ihan esitykset vaihtoehtobudjetissa. Meillä on yrittäjyyspaketti, jossa on aivan konkreettisia toimia yrittäjyyden edistämiseen. Meillä on myös esityksiä investoinneiksi: rakennetaan, peruskorjataan koteja, väyliä ja myös niitä homekouluja, kirjastoja, päiväkoteja. Näillä kaikilla yhteisesti, hyvinkin varovasti arvioiden — ihan tietopalvelussa teetettyjen laskelmien mukaan — saisimme tämän 35 000 työpaikkaa, ja huom., varovaisten laskelmien mukaan, koska emme halunneet luvata liikoa. Eli siinä suhteessa toivoisin, että mieluummin positiivisesti näistä otettaisiin koppia kuin sanottaisiin, että meillä toimenpiteitä ei ole.

Ja, puhemies, sitä en malta edelleen vielä olla toistamatta, että siitä olen hyvin hämmennyt juuri, että hallitus on toiminut niin, että se ei ole tehnyt tällaisia konkreettisia toimia vaan uskonut siihen ensi vuonna mahdollisesti voimaan tulevaan — onko se sitten pakolaskiratkaisu, toivottavasti ei — ja kuvitellut, että sillä sitten työtä tulee, että leikataan työmiesten ja työnaisten palkkoja väen vängällä 5 prosenttia, ja nyt seisotaan tumput suorana. Sehän ei tietenkään toimi, vaan nimenomaan positiiviset toimet, (Puhemies koputtaa) aktiiviset toimet työllisyyden hyväksi. (Ben Zyskowicz: Säili, ettei edustaja Viitanen totuttanut näitä nerokkaita ajatuksiaan ollessaan hallituksen jäsen! — Välihuutoja)

15.06 Timo Harakka sd: Saako puhua, arvoisa puhemies? (Välihuutoja — Puhemies: Edustaja Harakan puheenvuoro on nyt!) — Kiitoksia, arvoisa puhemies! On ilo kiittää edustaja Zyskowiczia erinomaisesta puheenvuorosta. Hän on täysin oikeassa siinä, että väärin viritetty palkitsemisjärjestelmä ja sijoittajavastuun puute oli finanssikriisin yksittäisistä tekijöistä ehkä tärkein. Hän on myös aikaisemmin erittäin kunniakkaasti arvostellut vääränlaisia palkitsemis- ja bonusjärjestelmiä, mikä tässä pöytäkirjaan merkittävään suureen valtiomiestekona.

EU on pyrkinyt tekemään lainsäädäntöä, jolla näille palkkioille kautta finanssijärjestelmän rakennettaisiin katto, mutta täytyy huomioida se, että Lontoon City vastustaa tätä kynsin hampain. Eli emme ole vielä päässeet lopputulokseen, ja meidän täytyy olla niitä voimia Euroopassa, jotka toimivat finanssikriisin uusiutumista vastaan. Kannattaa huomioida sekin, että kun nämä pankkien vastuut lopulta kaatuivat veronmaksajille sen jälkeen, kun näillä riskeillä miljonääreiksi tai miljardööreiksi tulleet lähtivät kalppimaan ja pelastettiin Saksan ja Ranskan pankit, niin — kuten Deutsche Bankin viimeaikainen kohtalo osoittaa — tällä vain lykättiin ongelmaa tulevaisuuteen samalla kun jouduttiin aiheuttamaan valtioiden velkaantumiskriisi. Kun tässä puhutaan paljon siitä, että valtiot Euroopassa ovat velkaantuneet oman tuhlaavaisuutensa tai ylisuuren julkisen sektorin ansiosta, niin täytyy muistaa, että juurisyy on se, että veronmaksajien rahoilla jouduttiin pelastamaan pankit ja valtiot joutuivat ottamaan velkaa, ja siksi Eurooppa kärsii yhä taantumasta, ja siksi myös Suomen velkaantumiskehitys on ollut epätoivottua.

15.07 Mika Niikko ps: Arvoisa puhemies! Jotta pysytään tässä alkuperäisessä teemassa, niin haluan aloittaa just tällä näkökulmalla sijoitusrahastolain uudistamisesta, että kun olemme keskustelleet tästä velalla rakentamisesta, niin meidän nyt näimme tämän hallituskauden aikana tämmöisenkin näkökulman, että Finnfund sai sijoitustoimintaan kehitysmaissa oleviin yrityksiin 60 miljoonaa euroa enemmän rahaa kuin se pyysi ja tämä on käytännössä otettu velkarahalla. Että kyllähän tätä velkarahalla pelaamista nyt näyttää olevan yhdessä sun toisessa kohteessa, ja siinä mielessä ymmärrän hyvin tämän edustaja Elon

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

maininnan tästä 600 miljoonan tai pikemminkin lähemmäs miljardin kustannuksesta, joka tulee tänä vuonna tästä maahanmuuttokriisistä. Sitä ei voida budjetista ottaa leikkaamalla jostain paikasta kovinkaan helposti, ja siinä mielessä se velkarahan ottaminen on siltä osin ymmärrettävää.

Mutta itse asiaan. Edustaja Viitanen: Minä uskon, että hallitus ottaa kaikki hyvät ehdotukset lämpimästi vastaan, kuten ministerit ovat täällä puhuneet, eikä tyrmää ensimmäistäkään ehdotusta, kuten tekin teitte viime hallituskautena. Oli hyvin rakentavaa keskustelua teidän kanssanne kuitenkin, kun me teimme esityksiä jatkuvasti, ja olen kiitollinen siitä esimerkiksi, ministeri Viitanen, kun olitte tehtävässä silloin, että hyvin positiivisesti suhtauduitte kaikkeen. Siinä mielessä en minä usko, että meillä olisi tämmöistä juopaa välissä tämänkään hallituksen ja opposition välillä, vaikka näkemyserot ovat nytten samanlaiset kuin viime kautena. Tätähän tämä politiikka on, että milloin aidan tuolla ja milloin aidan tällä puolella istutaan.

Mutta itse tähän työllisyyskysymykseen. Mielestäni iso korjaamisen aihe on nämä reilut 110 000 alle 29-vuotiaasta kouluttamatonta nuorta ja nuorta aikuista, joilla ei ole minkään näköistä tutkintoa. Heidän koulutukseen pääsemisensä täytyy tapahtua jonkin sellaisen polun kautta, jota ei ole vielä kokeiltu. Ja tällä hetkellä meillä on monopoli ainoastaan kunnilla esimerkiksi kouluttaa. Esimerkiksi osatutkintoja ja tämmöisiä osakoulutuksia ei juurikaan ole suopein silmin tähän asti katsottu. (Puhemies koputtaa) Siinä mielessä jonkun näköisen ison uudistuksen (Puhemies koputtaa) pitää tämän hallituskauden aikana tapahtua, (Puhemies: Aika!) jotta tämmöisellä pienellä tutkinnolla päästään myös ammattiin kiinni.

15.10 Leena Meri ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Oikeastaan pyysin tämän puheenvuoron — ei ollut tarkoitus aluksi puhua — kun tässä keskusteltiin näistä hallitusohjelmista ja velasta ja monesta muusta asiasta. Minusta täällä oli erittäin tärkeitä puheenvuoroja koskien tätä lakiesitystä siitä, että meillä on ihmisillä rahaa tileillä ja ihmistenhän pitäisi uskaltaa sitä sijoittaa, että saataisiin sitä rahaa kiertämään. Ja minusta täällä oli ihan hyviäkin ajatuksia siitä, että pienistä pääomatuotoista ei menisi veroja. Minusta sitä on syytä pohtia tosi tarkkaan.

Mutta täällä SDP minusta toi esille, että hallitus ei ole nyt niin kuunnellut teitä. Minusta me olemme tosi hyvinkin kuunnelleet. Ministeri Lindström otti Rinteeltä vastaan tähän työllistämiseen liittyvän asian. Teitä on kuunneltu. Eihän se, että me uskomme vähän toisenlaiseen työllistämiskäytäntöön joissakin kohdissa, tarkoita sitä, että ei olla kuunneltu. Kuunteleminenhan ei tarkoita sitä, että tekee juuri niin kuin toinen käskee vaan että ottaa ideat vastaan avoimin mielin.

Edustaja Viitanen puhui siitä, että teillä oli näitä korjausvelkahankkeita. Hallitushan on näihin myöntänyt rahaa, että senhän me olemme toteuttaneet. Minulla vain särähti korvaan, että sitä ideaa ei ole otettu huomioon. On otettu. En valitettavasti osaa teidän budjettianne ulkoa, myönnän, mutta muistan sen keskustelun siitä, että teillä esimerkiksi harmaan talouden tuottolukemat eivät olleet täällä salissa monien mielestä kauhean realistisia. Tietysti se budjetti oli rakennettu joiltain kohdin sen varaankin, mutta sitä on kenenkään vaikea eksaktisti tietää. Meistä ei varmaan kukaan ole siinä oikeassa, mikä se luku on. Mutta kyllä kuunnellaan.

Ja sitten edustaja Zyskowicz sanoi, että jotenkin vähän lapsellisesta ajatusta on tuossa lainan ottamisessa, mutta kaikkea erilaista pitää puntaroida, ja minusta silloin, kun asia ei ole

Punkt i protokollet PR 8/2016 rd

vielä päätetty, pitää tuodakin erilaisia näkemyksiä. Ja ihan hyvää keskustelua täällä on käyty, niin että kiitos siitä. Kyllä me kuuntelemme.

15.12 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Kurvinen otti äsken esiin pienten osinkojen verovapauden, ja mielestäni tämä ajatus on kannatettava. Kurvinen nyt lähti, mutta olkoon tämä Kurvisen esittämä raja verovapaalle osingoille sitten 500 tai 1 000 euroa.

Monessa muussa maassa pitkään omistetut osakkeet voi myydä verovapaasti, ja Suomessakin voitaisiin kotimaisten osakkeiden ja muiden vastaavien sijoitusten osalta ottaa käyttöön omistuksen keston mukaan kasvava hankintameno-olettama, joka kasvaisi esimerkiksi 10 prosenttiyksikköä vuodessa. Tällöin 8 vuotta omistetut osakkeet voisi halutesaan myydä ilman veroseuraamuksia, jos lähtötaso olisi hankintamenolle nykyinen 20 prosenttia. Nykyäänhän hankintameno-olettama on 10 vuoden jälkeenkin vain 40 prosenttia eikä siinä oteta huomioon inflaatioon vaikutusta, ja tämä heikentää mielestäni kiinnostusta pitkäaikaiseen sijoittamiseen. Samoin osinkojen verotusta voitaisiin keventää vastaavasti sen mukaan, kuinka pitkä on osakkeiden omistusaika.

Vielä yhtenä asiana haluaisin sanoa, että Suomessakin voitaisiin edistää mahdollisuutta sijoittaa osakkeista saadut osingot saman yhtiön osakkeisiin ilman veroseuraamuksia. Tämä vastaava mallihan on käytössä muun muassa USA:ssa.

15.13 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Halusin vain sanoa, että tämä oli mukava kuulla, että täällä parikin puheenvuoroa todisti, että aiotte ottaa koppia näistä SDP:n vaihtoehtobudjetin hyvistä esityksistä, ja sehän on tosi tärkeä asia, että käynte ne läpi. Mielestäni on ollut merkille pantavaa, ja olemme sitä jo ennenkin täällä salissa maininneet, että on ollut hyvä, että esimerkiksi työministeri Lindström on sanonut ottavansa kopin tästä Rinteen mallista ja on sanonut, että Rinteen mallia tutkitaan ja viedään eteenpäin. Ja kyllä me ihan innokkaasti odotamme sitä päivää, kun se Rinteen malli sieltä tulee. Sitten voimme vaikka yhdessä siitä iloita, koska minusta se on hyvä esimerkki siitä, että myös opposition esityksiä voi sitten hallitus viedä eteenpäin. Ja tässä suhteessa kyllä nämä puheenvuorot olivat erittäin mukavaa kuultavaa.

15.14 Laura Huhtasaari ps: Arvoisa puhemies! Me olemme osaksi huonossa taloustilanteessa nimenomaan SDP:n takia. Professori Vesa Kanninen sanoi, että eurosta eroaminen maksaisi 20 miljardia euroa, mutta se kannattaisi silti. Washington Postissa lukee: "Finland is the poster child for why the euro doesn't work". Mukavaa olla malliesimerkki jossakin, eli Suomi on malliesimerkki siitä, minkä takia tämä yhteinen rahapolitiikka ei toimi. Kreikka ei olisi ikinä saanut tällaisia velkoja, ellei se olisi ollut yhteisen rahaliiton jäsen. Tämä on totuus, ja sen takia meillä seitsemässä vuodessa on velkaannuttu 75 prosenttia, koska olemme paikanneet tätä kilpailukyvyyn puutetta velalla, koska valuutta ei jousta.

Riksdagen avslutde debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till ekonomiutskottet.